

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 19583
Tarih : 28.08.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ve talep ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 1-10-2026	Esas No: 2/3816

TEMM KANUNLAR BSK LIGI
28 Ağustos 2026
Numara.

TEMM GENEL EVRAK
28 Ağustos 2026
No: 1929191

GENEL GEREKÇE

Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların yanlarında getirdikleri veya adlarına gönderilen paralar emanet para hesaplarında tutulmaktadır. Bu paralar, ceza infaz kurumunda bulunan kişilerin temel ve kişisel ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanılmakta ve cezaevi yaşamının önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Mevcut düzenlemeye göre hükümlü ve tutuklulara ait emanet paralar kurum adına bankada açılan hesaplarda tutulmakta, ödeme günleri ve toplam tutarlar dikkate alınarak vadeli olarak değerlendirilmektedir. Buna karşılık bu paralardan elde edilen getirinin kişi bazında hesaplanarak paranın sahibine aktarılmasını güvence altına alan açık bir kanuni düzenleme bulunmamaktadır. Hükümlü ve Tutukluların Emanete Alınan Kişisel Paralarının Kullanımına Dair Yönetmelik'in 12'nci maddesinde ise hükümlü ve tutukluların emanet para hesabında biriken faiz gelirleri konusunda ceza infaz kurumu lehine açık feragatte veya hibede bulunabilecekleri düzenlenmiştir.

Mevcut sistem, özellikle uzun süre ceza infaz kurumunda bulunan kişiler bakımından mülkiyet hakkı yönünden değerlendirilmesi gereken sonuçlar doğurmaktadır. Hesaptaki paranın nominal tutarının korunması, paranın ekonomik değerinin de korunduğu anlamına gelmemektedir. Yüksek enflasyon koşullarında uzun süre hesapta tutulan para satın alma gücünün önemli bir bölümünü kaybedebilmektedir. Kişinin kendi parasının değerlendirilmesinden ortaya çıkan ekonomik getiriden yararlanamaması ise bu değer kaybının etkisini artırmaktadır. Hükümlü ve tutukluların emanet paralarını kendi adlarına değerlendirme imkanlarının sınırlı olması, buna karşılık söz konusu paraların kurum adına açılan ortak hesaplarda değerlendirilerek gelir elde edilmesi, kişinin mülkiyetindeki para ile bu paradan doğan ekonomik getiri arasındaki ilişkinin açık ve öngörülebilir bir kanuni güvenceye kavuşturulmasını gerekli kılmaktadır.

Anayasa'nın 35'inci maddesi herkesin mülkiyet ve miras haklarına sahip olduğunu güvence altına almaktadır. Mülkiyet hakkı ancak kamu yararı amacıyla ve kanunla sınırlanabilir. Ceza infaz kurumunda bulunmak kişinin mülkiyet hakkını ortadan kaldırmamaktadır. İnfazın gerektirdiği sınırlamalar saklı olmak üzere kişiye ait malvarlığının ve anaparanın korunması, bu malvarlığından doğan ekonomik getirinin hukuki statüsünün belirli ve öngörülebilir olması ve mülkiyet hakkına yönelik sınırlamaların ölçülülük ilkesine uygun biçimde düzenlenmesi gerekmektedir. Mevzuatta hükümlü ve tutukluların faiz gelirleri konusunda ceza infaz kurumu lehine açık feragatte veya hibede bulunabileceklerinin düzenlenmiş olması da bu gelir ile kişinin iradesi arasındaki hukuki bağı göstermektedir. Feragat ve hibe kişinin iradesine bağlı hukuki işlemlerdir. Bu nedenle kişinin açık ve yazılı rızası bulunmaksızın kendi parasından doğan ekonomik getirinin başka amaçlarla kullanılmasının önüne geçilmesi gerekmektedir.

Bu güvencenin sağlanması için her hükümlü ve tutuklu adına ayrı bir banka hesabı açılması zorunlu değildir. Kurum adına açılan ortak hesap sistemi sürdürülebilir. Ortak hesaplarda bulunan emanet paraların değerlendirilmesinden elde edilen net gelirin, kişilerin para miktarları ve paralarının hesapta kaldığı süre dikkate alınarak kişi bazında hesaplanması ve ilgili kişinin emanet para hesabına aktarılması mümkündür. Böylece mevcut sistemin idari işleyişi korunurken kişiye ait paranın değerlendirilmesinden doğan ekonomik getirinin sahibine yansıtılması sağlanabilir.

Emanet paraların bankalarda tutulması veya değerlendirilmesi nedeniyle faiz dışında nakdi ekonomik menfaat sağlanması halinde, bu menfaatlerin hukuki statüsünün de açık ve öngörülebilir biçimde belirlenmesi gerekmektedir. Hükümlü ve tutuklulara ait paraların bankacılık sistemi içinde tutulmasından kaynaklanan bu tür nakdi menfaatlerin, kişilerin para miktarları ve paralarının hesapta kaldığı süre dikkate alınarak hak sahiplerine yansıtılması, mülkiyet hakkının korunmasına ilişkin güvencenin tamamlayıcı bir unsurudur.

Kişinin iradesine dayalı dayanışma imkanının korunması da mümkündür. Hükümlü ve tutuklular, kendilerine ait gelir ve nakdi ekonomik menfaatlerin tamamının veya bir bölümünün diğer hükümlü ve tutukluların eğitim ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması ile iyileştirmeye yönelik faaliyetlerde kullanılmasına açık ve yazılı rızalarıyla karar verebilir. Bu şekilde ortak ihtiyaçların karşılanmasına katkı sunulması kişinin tercihinin bırakılırken, kişinin iradesi dışında kendi gelirinden aktarım yapılması engellenebilir.

Emanet para sisteminin denetlenebilir olması kadar hak sahibinin kendi parasına ilişkin işlemleri takip edebilmesi de önem taşımaktadır. Bu nedenle emanet paraların değerlendirilmesinden elde edilen gelir ve diğer nakdi ekonomik menfaatlerin, kişi bazında hesaplanan ve hesaplara aktarılan tutarların ve kişilerin rızasıyla ortak ihtiyaçlar için kullanılan miktarların kayıt altına alınmasının yanı sıra hükümlü ve tutukluların talep etmeleri halinde kendi emanet paralarına ilişkin bakiye, hesaplanan gelir ve nakdi ekonomik menfaatler ile hesaplarına aktarılan tutarlar hakkında yazılı olarak bilgilendirilmeleri gerekmektedir.

Bu Kanun Teklifi ile hükümlü ve tutuklulara ait emanet paraların anaparasının korunması ve ekonomik değerinin korunmasının gözetilmesi, bu paraların değerlendirilmesinden elde edilen net gelirin ve bankalarda tutulması veya değerlendirilmesi nedeniyle sağlanan diğer nakdi ekonomik menfaatlerin kişi bazında hesaplanarak hak sahiplerine aktarılması, kişinin açık ve yazılı rızası bulunmaksızın kendisine ait ekonomik menfaatlerin başka amaçlarla kullanılmasının önlenmesi ve hak sahibinin kendi hesabına ilişkin bilgiye erişebilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Maddeyle, hükümlü ve tutuklulara ait emanet paraların korunması ve değerlendirilmesine ilişkin esasların kanuni güvenceye kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Emanet alınan paranın hükümlü veya tutuklunun mülkiyetinde olduğu hüküm altına alınmakta ve bu paraların ekonomik değerlerinin korunması gözetilerek değerlendirilmesi öngörülmektedir.

Kurum adına ortak banka hesabı kullanılmasına imkan tanınırken, emanet paraların değerlendirilmesinden elde edilen net gelirin kişinin para miktarı ve paranın hesapta kaldığı süre esas alınarak kişi bazında hesaplanması ve emanet para hesabına aktarılması düzenlenmektedir. Emanet paraların bankalarda tutulması veya değerlendirilmesi nedeniyle faiz dışında sağlanan nakdi ekonomik menfaatlerin de aynı esaslara göre hak sahiplerine aktarılması öngörülmektedir.

Kişiyeye ait gelir ve nakdi ekonomik menfaatlerin başka amaçlarla kullanılması açık ve yazılı rıza şartına bağlanmakta, bu rıza ile bunların tamamının veya bir bölümünün hükümlü ve tutukluların eğitim ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması ile iyileştirmeye yönelik faaliyetlerde kullanılabilmesine imkan tanınmaktadır.

Emanet paraların değerlendirilmesinde anaparanın korunması temel esaslardan biri olarak belirlenmektedir. Elde edilen gelir ve diğer nakdi ekonomik menfaatlerin, kişilere aktarılan tutarların ve rıza doğrultusunda ortak ihtiyaçlar için kullanılan miktarların kayıt altına alınması ve denetime açık tutulması öngörülmektedir. Ayrıca hükümlü ve tutuklulara, talepleri halinde kendi emanet paralarına ilişkin bakiye, hesaplanan gelir ve nakdi ekonomik menfaatler ile hesaplarına aktarılan tutarlar hakkında yazılı bilgi verilmesi güvence altına alınmaktadır.

Uygulamaya ilişkin usul ve esasların Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi hükme bağlanmaktadır.

MADDE 2- Maddeyle, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ceza infaz kurumlarında bulunan emanet paralara ilişkin yeni düzenlemenin bu tarihten itibaren uygulanması ve uygulamaya ilişkin yönetmeliğin üç ay içinde çıkarılması öngörülmektedir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

5275 SAYILI CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir. “Hükümlü ve tutuklulara ait emanet paraların korunması ve değerlendirilmesi

EK MADDE 2- (1) Hükümlü ve tutukluların yanlarında getirdikleri veya adlarına gönderilen ve ceza infaz kurumunca emanet alınan paralar ilgilinin mülkiyetindedir. Bu paralar güvenli biçimde muhafaza edilir ve ekonomik değerlerinin korunması gözetilerek değerlendirilir.

(2) Emanet paralar kurum adına açılan ortak banka hesaplarında tutulabilir. Bu paraların değerlendirilmesinden elde edilen net gelir, her hükümlü ve tutuklunun ilgili dönemdeki emanet para miktarı ve paranın hesapta kaldığı süre dikkate alınarak kişi bazında hesaplanır ve ilgilinin emanet para hesabına aktarılır.

(3) Emanet paraların bankalarda tutulması veya değerlendirilmesi nedeniyle faiz dışında sağlanan nakdi ekonomik menfaatler de ikinci fıkrada belirtilen esaslara göre kişi bazında hesaplanarak ilgililerin emanet para hesaplarına aktarılır.

(4) Hükümlü veya tutuklu, ikinci ve üçüncü fıkralar uyarınca kendisine ait gelir ve nakdi ekonomik menfaatlerin tamamının veya bir bölümünün hükümlü ve tutukluların eğitim ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması ile iyileştirmeye yönelik faaliyetlerde kullanılmasına açık ve yazılı rızasıyla karar verebilir. Açık ve yazılı rıza bulunmaksızın kişiye ait gelir ve nakdi ekonomik menfaatler başka bir amaçla kullanılamaz.

(5) Emanet paraların tutulacağı bankaların ve değerlendirilme yöntemlerinin belirlenmesinde anaparanın korunması, güvenlik, erişilebilirlik ve emanet paraların ekonomik değerinin korunmasının gözetilmesi esas alınır.

(6) Emanet paraların değerlendirilmesinden elde edilen toplam gelir ve üçüncü fıkra kapsamında sağlanan nakdi ekonomik menfaatler, kişi bazında hesaplanan ve emanet para hesaplarına aktarılan tutarlar ile dördüncü fıkra kapsamında kullanılmasına rıza gösterilen tutarlar kayıt altına alınır ve denetime açık tutulur. Hükümlü ve tutukluya, talebi halinde kendi emanet parasına ilişkin bakiye, hesaplanan gelir ve nakdi ekonomik menfaatler ile hesabına aktarılan tutarlar hakkında yazılı bilgi verilir.

(7) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 2- 5275 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ceza infaz kurumlarında bulunan emanet paralara ilişkin olarak ek 2’nci madde hükümleri bu tarihten itibaren uygulanır.

(2) Ek 2’nci maddenin uygulanmasına ilişkin yönetmelik, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içinde çıkarılır.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.